

# ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАХАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАХАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ  
№ 206 (1210)  
17  
ОКТАБРЬ  
Ж У М А  
1958 ЙИЛ  
БАХОСИ  
20 ТИНИН

## Димитров номи колхоз йиллик пахта майёрлаш планини бажарди

СОЛДАТСКОЕ, 16 октябрь. (Телефон орқали олинди). Куйи Чирчиқ районидagi Димитров номи колхоз бу йил ўзлаштирилган 300 гектар ерга биринчи марта чигит энди. Колхозчилар пахта майдонининг ҳар гектаридан 8 центнердан ҳосил топиришга аҳд қилган эдилар.

Янги ерлардаги пахтазорларда ҳосил мўл бўлди. Белгиланган план 15 октябрда бажарилди. Давлатга 240 тонна пахта сотилди.

Колхознинг бундай муваффақиятга эришишида ўртоқ Андрей Ли бошлиқ бригада аъзолари муносиб ҳиссаларини кўшдилар. Бу бригада аъзолари ўз участкаларидан 120 тонна пахта териб эдилар.

Ишлов қўжалиги артелининг аъзолари КПСС XXI съезди шарафига социалистик мусобақани янада кучайтириб, давлатга қўшимча равишда яна қамида 500 тонна пахта топиришга ҳарор қилдилар.

## Ўзбекистон ёзувчиларининг тўртинчи съезди

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети республика ёзувчилари тўртинчи съездида қатнашаётган барча адабиётчиларни қизғин тавриқлади.

Ўзбекистон ёзувчилари съезди КПССнинг навбатдан ташқари XXI съезди тавриқлариди қўйилган шонли кунларга ўтмоқда. Жонажон Коммунистик партия съездини қабул қилишга хушхабар бериб социалистик Ватанимиздаги барча халқлар ўртасида янги кучли сўйиш кўтаришга ва меҳнат активлигини вужудга келтириш. КПСС XXI съездини экономика ва маданиятни ривожлантиришда янги муваффақиятлар билан кутиб олишдек олжанов иштиёқ билан тўйиб тошган ишчилар, колхозчилар, энгиллар фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари Совет Иттифоқи халқларининг қардошлик оиласида, Коммунистик партия раҳбарлигида хўжалик ва маданий кўнралида ажойиб самараларни қўлга киритдилар. Совет пахтачиларининг юксалтириш учун курашини ўзининг ватанпарварлик, интернационал бурчи деб билган ўзбек халқи Ватанга 3 миллион тонна пахта бериш ҳақида ўз зиммасига олган социалистик мажбуриятини шараф билан бажаришга эндиликда бутун кучини сарфламоқда.

Республика ёзувчиларининг III съезидан кейин ўтган давр ўзбек адабиётида янги ижодий кўтариш билан ишониланди.

Ўртоқ Н. С. Хрущевнинг «Адабиёт ва санъатнинг ҳақ ҳаёти билан алоқасини мустаҳкамлаш» деган мақолиси — Партиянинг бу жуда муҳим ҳужжати ўзбекистон ёзувчиларининг ижодий ишларини фалонширишда гоят катта аҳамиятга эга бўлди.

Республика ёзувчилари ўзбек санъати ва адабиётининг Москвада ўтказилган декларация ҳозирлик кўриб, бир қанча романлар, повестлар, повест, драматургия ва адабиётношунослик асарлари яратдилар, совет воқелигини чуқурроқ ва ёриқроқ ақс эттира бошладилар.

Бирок эришилган муваффақиятларга ортиқча баҳо бериб юбориш нотўғри бўлур эди. Янги асарлар билан бир қаторда ҳали ҳам ўз гоёрий муражаси ва бадиий маҳорати эътибори билан аҳамияти кам, ўрта миёна китоблар пайдо бўлиб қолмоқда. Коммунизм биноқори бўлган совет кишининг юксак маънавий қиёбасини, унинг характеридаги олжанов фазилатлари эътибори билан қам ақс эттирилган асарлар ҳали бизда кам яратилган.

Коммунистик партия сўз санъаткорларини янги, коммунистик ҳаёт ижодисини бўлган совет ҳақининг қаҳрамонона курашини ялҳом олинган ҳақиқат қилиб келди. Замонавий темаларга асарлар яратиш — совет ёзувчиларининг асосий вазифасидир. Халқ адиблардан замонамининг қаҳрамонлари тўғрисида — сановат меҳнаткашларининг олдинги сафларига бораётган, кўнрақ ерларни забт этаётган, қосмосга чиқиб бораётган кишилар ҳақида катта бадиий асарлар кутмоқда. Ёзувчиларимиз совет ҳақининг улғу ва олжанов оруз-ўйларини ва умилларини, унинг улғу деняни Коммунистик партияси ва жонажон Совет ҳукумати теваригида метиндай жиқлашганлигини кўрсатиб беришлари керак.

Бир бутун ва аҳлит бўлган совет адабиёти дастлабки кунлардан қўйилган, кўп бўлган ва кўп тилли адабиёт сифатида ташкил топди. Бу адабиёт тараққийнинг негизиде халқлар дўстлиги, пролетар интернационализмининг улғу гоилари ётипти ва бу гоилар ёзувчиларимизнинг асарларида бундан буюн ҳам чуқур ақс эттирилмоғи керак.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати тивчилик ва тараққий, барча халқларнинг озодлиги, тенглиги ва дўстлиги ишини совет қадамлик билан қаттиқ туриб ҳимоя қилиб келмоқда.

Ана шу олжанов гоилар ер юзининг барча бурчақларидаги кўнрақ ёзувчиларининг ақли ва қалбидан жой олди. адибларни ўз куч-ғайратларини бирлаштиришга, бирламлик ва дўстликка илҳомлантирди. Осиё ва Африка ёзувчиларининг яқинда Тошкентда бўлиб ўтган конференциясида бу бирламлик масисиз куч билан таяна қилди.

Шак-шубҳа йўқки, мамлакатимиз адиблари ва улғу жумласида ўзбек ёзувчилари тивчилик, мамлакатимиз озодлиги, тенг ҳуқуқлиги ва дўстлиги учун, империалистик агрессорларга қарши бирламликка кураш олиб бориш учун барча мамлакатлар ва қитъалардаги сўз санъаткорларини жиқлаштириш учун бундан аввал бўлгандек ҳамisha актив курашни бўладилар.

Совет адабиёти ўзининг юксак гоёйлиги ва ҳақдонлиги туғайли омманинг коммунистик онгини шакллантириш ва ривожлантиришга жуда катта баракали таъсир кўрсатиб келмоқда. Ўзбекистон ёзувчилари энг илғор ижодий метод бўлган социалистик реализм байроғини бундан буюн ҳам баланд кўтариб бормоқлари, социалистик реализм принципларини ижодий тарзда ривожлантириб, уни ҳар қандай ревизионистик ҳаулалардан эҳтиёткорлик билан қўриқламоқлари керак.

Ёзувчиларимизнинг бурчи — ўз гоёйли-назарий савиясини ва профессионал маҳоратини бутун чоралар билан оширишдан, бутун истеъдодларини ишта солиб, новаторлик, ижодий ғайрат кўрсатишдан, ўз ижодига совет китобхонининг юксак талабчанлиги позициясида туриб, танқидий ҳаёт беришдан, ёш адибларни аҳтиётлаб тарбиялаш ва ўстиришдан, ёзувчилик маҳоратини энгиллаб олишда улғуларга қўмақ беришдан иборат.

Ўзбекистон ёзувчиларининг IV съезди ҳар тарафлама таҳлил қилин, принципал танқид ва ўз-ўзини танқид асосида республикада адабиётни ривожлантириш натижаларига яқин ясамоғи, тўплаган ижодий тажрибани умумлаштирмоғи, янги вазифалар ва истиқболларини белгилаб бериш керак.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети республика ёзувчиларининг IV съезди ишига катта муваффақиятлар тилайди ва қаттиқ ишонч билдирилади, совет адабиётини маъмурий бойлиги жиқлашганига эмас, балки бадиий куч ва маҳорати жиқлашганидан ҳам дунёда биринчи адабиётга айлантириш ҳақида Партия қўйган вазифани амалга оширишга адибларимиз муносиб ҳисса қўшиладилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

## Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига

Биз, ўз тўртинчи съездининга тўплаган Ўзбекистон ёзувчилари, кўнрақ ижодий совет адабиётининг янада равақ топиши тўғрисида тиимай там-хўрлик кўрсатаётганлиги учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига алағали салом ва чуқур самийи миннатдорчилик сўзлари билан мурожаат қиламиз.

Бу юқ кўнрақ совет адабиётининг тарқийби ва ажралмас қисми бўлган Ўзбекистон социалистик адабиёти ўзининг бутун ривожланишига, ўзининг барча муваффақиятларига ва ютуқларига жонажон ва сезилми Коммунистик партия туғайли эришти. Бутун совет ҳалқи учун мамлакатимизда коммунизм қурилайининг жанговар программаси бўлиб қолган партия XX съездининг тарихий қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг идеология масалалари ўзасидан қарорлари, партия ва Совет ҳукумати раҳбарларининг санъат ва адабиёт ароблари билан учрашувлари, «Адабиёт ва санъатнинг ҳақ ҳаёти билан алоқаси учун» деган муҳим партия ҳужжати ҳамма ёзувчиларни ўз романлари, повестлари, повестлар, пьесалари, очерклари, кинолари янги социалистик воқелиқни, замонамининг қаҳрамонона романтикасини, қурувчи ва олжанов меҳнаткаш бўлган совет кишининг ажойиб ишларини ҳақдоний ва ёрқин қилиб кўрсатишга даъват этади.

Партияни социализм габаба қилган мамлакатимизда бадиий адабиётнинг меҳнаткашлари коммунистик руҳда тарбияланишнинг муҳим воситаси сифатидаги ролни тобора ошиб бораётганлигини доимо таъкидлаб кўрсатиш керак. Биз шу билан бахтирими ва шу билан фахрланамизки, совет адабиётимиз буюк ўзгартирувчи ишда фаол қатнашиб, умумхалқ ишнинг ажралмас қисми бўлиб қолди.

Ўзбек адабиётининг муваффақиятлари — социалистик Ўзбекистоннинг хўжалик ва маданий соҳада қураётган даражада юксалганлигининг ёрқин йўналисларидир. Социалистик Ўзбекистоннинг барқ урниси билан йўналиши Коммунистик партиянинг доно деняниқ миллий сўйишти ёриб турди. Ўзбекистон ёзувчилари халқ ҳаёти билан яшаб, социалистик замон гоиларининг битмас-туганмас чапмасдан илҳомланиб, меҳнаткаш кишилар билан жонли алоқада бўлишдан иборат гоёйликка айналарини муқаддас биллиб сақлаб ва ривожлантириб, ўз ижодисини учун кенг истиқбол олдилар. Улар ўз ижодий фаолиятларида пахта етиштириши янада кўпайтириш учун курашаётган пахтакорларнинг фидокорона меҳнатини, сановатнинг ҳамма тармоқларини ривожлантираётган ишчилар, инженерлар, техникларнинг қаҳрамонона ишларини, қўдаларни забт этаётган, ирригация системалари ва катта гидросанциялар қураётган кишиларнинг ижодий фаолиятини, дунёда энг илғор фан қўнрақларига йўл очётган олимларини ва интеллигентларимизнинг илҳомбахш меҳнатларини, халқларнинг бўлимас дўстлигини, кишиларни олжанов ватанпарварлик руҳида тарбиялаётган революцион айналарини темз қилиб олмақдалар. Ҳозирги кундаги ўзбек адабиёти тараққийини белгиловчи асосий нарса жуққини замонамиздир!

Биз партияниқ Марказий Комитетини ишонтириб айтаемизки, Ўзбекистон ёзувчилари бундан буюн ҳам замонамиздаги ажойиб ишларни ўз ижодларида янада тўлароқ, янада чуқурроқ ақс эттиридилар, совет кишиларнинг ишлари ва қаҳрамонлиқларини ҳақдоний ва ёрқин ақс эттиришдан асарлар, қаҳрамонлари халқ ичиде яшайдиган ва халқ муҳаббатига сазовор бўладиган, ўз ишларида халқнинг пороқ оруз-умилларини муҷжасамлаштиридан асарлар яратадилар. Ёзувчиларимиз халққа хизмат қилишда ана шу нарсага энг асосий вазифалари деб билдилар.

Биз, Ўзбекистон ёзувчилари, Ўзбек адабиётининг айниқса партия XX съезидан кейинги даврда шубҳасиз олағи сўйишганини қайди қилиш билан бирга, шу нарсага янги тушунамизки, кўнрақ асарларимиз замонамининг ҳалқонлантирувчи улғувор ҳақиқатини ҳали етарли ақс эттирмаётимиз, совет ҳоқимияти йилларида Ўзбек халқи ҳаётида рўй берган тарихий ўзгаришларни чиқамизга ёрқин ақс эттирмаётимиз ва баъзи ҳолларда совет кишиларининг жуда тез ўсаётган талабларига жавоб беришга «Бизнинг съездиниқ жиддий ва принципал танқид ва ўз-ўзини танқид белгиси остида ўтди. Съезд қатнашчилари ўзларига ва бир-бирларига катта талаб қўйдилар, ижодий ишларимизни ана шундай ўртоқларга текшириб адабиётимиз савиясини янада юксак босқичга кўтаргани учун адабиётимизнинг шу кунлардаги тажрибасини муфассал муҳокима қилдилар. Социалистик воқелиқ, ажойиб замонамиз, бизни тарих ижодкори бўлган халқ ҳаётини ақс эттириш соҳасида янги ва дадил ижодий изланишларга даъват этади.

Биз Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетини ишонтириб айтаемизки, социалистик реализм ва партиявийлик позицияларида мустаҳкам турамиз. Бизга ўз ижоди билан носоглом, зарари қарашларни, бизга ёш гоиларни олиб киришга интиқиланган ёш адабиёт ва санъатта партия раҳбарлиги деняниқ асосларининг ролни ва аҳамиятини ишкор этишга интиладиган ёзувчилар бўлмади ва йўқ. Ҳар қандай ревизионистларни ва улғурини ўз душманчилик фикрларини ифодалаш йўлидаги уринишларини биз газаб ва даъват билан суғуриб ташлаймиз. Биз ёзувчилар шунинг билемизки, Коммунистик партиянинг сўйишти халқнинг туб манфаатларини ифодалайди ва совет ижодимиз ва давлат тузумининг ҳаётий асосини ташкил қилади. Бизнинг бурчимиз ўз қаламимиз, ўз ижодимиз билан халққа, партияга хизмат қилишдан иборат — оқалғини билемиз.

Биз доимо ва ҳар ерда халқ билан, партия билан бирга бўлишга ваъда берамиз. Биз ўз асарларимиз билан партияга ёш бўлган буржуа маданиятининг ҳар қандай таъсирини қарши, замони ўтган қарашлар ва тасавуруларга қарши гоёйлик курашида ёрдам бериб келдик ва бундан кейин ҳам ёрдам беремиз. Биз Ўзбекистон ёзувчилари коммунизм тантанаси учун умумхалқ курашида иштирок этишим. Шарқда улғу Ленин ёрқан социализм ўчмас маънавийнинг ёрқин ёниб туришига бутун кучимизни бағишлашни ўзимизнинг фахрли ва маъсулятили бурчимиз деб билемиз.

Бизнинг съездимизда Ўзбекистон ёзувчилари—ўзбеклар, руслар, қоракалпоқлар, тожиклар ва бошқа миллатларнинг овозлари янграб турди. Бизнинг адабиётимиз кўнрақлиги, лекин ҳамма ёзувчилар бир нарса ҳақида—коммунизм учун курашдан иборат олжанов бурчимиз ҳақида гапирди. Бунинг иборат интернационализм принципларининг жонли тасвиби деб билемиз. Биз Ўзбекистон ёзувчилари, қайси миллат вақили бўлишимиздан қатъий назар, қурадик, чексиз Совет Ватанимиз ёзувчиларининг ягона қардош ва кўнрақлиги оиласи аъзоларидиримиз.

Партияимизнинг ишчимизда кўрсатаётган ёрдами учун ҳамма ёзувчилар ундан чексиз миннатдордилар.

Ҳозир, бутун Совет мамлақати КПСС XXI съезиде гоят баланд руҳ ва ғайрат-ташаббус билан тайёрланаётган бир пайтда, Ўзбекистон ёзувчилари замонамизга бағишланган янги, давримизга муносиб асарларда коммунистик қурилиш практикасининг бутун улғувор мисқисин ёриб, таъсирли қилиб ақс эттириш учун, замонамиз қаҳрамонларининг алоқий ишларини чуқур ва тўла ақс эттириш учун янада катта ғайрат билан ишга киришадилар.

Биз бундан буюн ҳам доимо ва ҳамма жойда партиянинг содиқ ва ишончли ёрдамчилари, идеология фронтдаги актив жангчилар бўламиз. Ишасин ишониятининг пороқ келажати—коммунизм!

Ишасин жонажон Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг деняниқ Марказий Комитети!

## Тиркама комбайнларни ўзиюрар комбайнларга айлантириш тўғрисида

Яқинда КПСС Марказий Комитетиде тиркама комбайнларни ўзиюрар комбайнларга айлантириш масаласида бағишланган кенгаш бўлиб ўтди. Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Н. Г. Игнатов ва СССР қишлоқ хўжалиқ министри ўртоқ В. В. Машкович қатнашдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитетининг РСФСР бўйича бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг РСФСР бўйича қишлоқ хўжалиқ бўлими мудир ўртоқ В. П. Миларичев тиркама комбайнларни ўзиюрар комбайнларга айлантириш масаласи ҳақида гапириб, ўртоқ Н. С. Хрущев тақлиф қилган бу тадбир-

нинг амалга оширилиши жуда катта халқ хўжалиқ аҳамиятига эга эканлигини кўрсатиб ўтди. Бу тадбир ҳосили анча барвақт ўриб-йиғиб олишга имкон беради, ўз миқлаб тракторларни кузги шудгор қилиш, кўнрақ энгилларни экиш ва бошқа кўнрақ хўжалиқ ишларини бажариш учун ажратиб бериш имкониятини туғдиради, давлат ва колхозларнинг жуда катта куч ва маблағини тежайди.

Кенгашда Саратов область қишлоқ хўжалиқ бошқармаси боғлиқининг ўрибосари ўртоқ А. Ф. Коновенко тақлиф бериб, С-6 тиркама комбайнларни ўзиюрар комбайнларга айлантириш схемаси ҳақида ҳамма шу тарзда қайта ускуналанган комбайнларни бу йилги ҳосилини ўриб-йиғиб олишда ишлатиш янги натижалар берганлиги ҳақида гапириб ўтди.

Кенгашда Украина, Қозғистон, Молдавия коммунистик партиялари Марказий Комитетларининг ходимлари, Россия Федерациясидаги етакчи гадалоқ областлар, ўқалар ва автоном республикалар КПСС область ва ўлка комитетларининг ходимлари, СССР Қишлоқ хўжалиқ министрларининг, СССР Госпланининг ва улғуриниқ маҳаллий органларининг ходимлари, етакчи конструкторлар, колхозлар ва совхозларнинг комбайнчилари ҳозир бўдилар.

Кенгаш қатнашчилари сўзга чиқиб, бу муҳим тадбирни қизғин ра-

## Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

### Пахта териш ва давлатга топшириш юзасидан белгиланган қондаларнинг қўпол равишда бузилаётганлигини кўрсатувчи фактлар тўғрисида

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Совет контроль комиссияси ва пахта сифати бўйича Республика инспекцияси ўтказган текшириш материалларига асосланиб, шунинг қайди қилиди, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва унинг маҳаллий органлари, халқ хўжалиги кенгашлари, Қоракалпоғистон АССР Министрлар Совети, кўнрақ область ва район ижроия комитетлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1958 йил 16 июлда чиқарган 465-қарорининг тартибдаги ва давлатга топшириладиган пахтанинг ақори сифати бўлишини таъминлашга доир қисмин қондорасиз бажармоқдалар.

Теримчиларнинг иши устидан контроль бўлмаганлиги орасида кўнрақ область ва совхозларда ҳам пахта териш кенг ақс олиб кетди. Чинобол, Сталин, Андижон, Бекбоёв, Ўртабод, Оржоникизде, Бувайда, Жиззах, Каттақўрғон, Иштихон, Мирон, Хатирчи, Оқдар, Яққабоб, Китоб, Бешкент, Чироқчи, Ғўзор, Қарши, Шахрисабз, Богот, Шовот, Янгиариқ, Хазорасп, Янгибозор, Амударё, Кейгили, Куйбишев, Чимбой, Хўжайли районларида ва республиканиқ бошқа районларида пахтанинг сифати айниқса талабга жавоб берайди.

Қоракалпоғистон АССР Амударё районидаги Максим Гурский номи совхозда (директор ўртоқ Бобоқононов) 25 сентябрда кунин биринчи бўлимининг иккинчи бригадаси хирмониде ҳам терилган ва намлиги 21 процентдан ортиқ бўлган 2500 килограмм «Мангит» совхозиде (директор ўртоқ Қутлимуродов) аса 27 сентябрда кунин биринчи ва иккинчи бўлимининг хирмонларида ҳам терилган 10 миқг килограммга яқин пахта бов эди.

Ўртақ районидаги Калинин номи колхозининг фақатгина иккинчи бригадасида 22 сентябрда кунин 3300 килограмм ҳам пахта терилган, бу пахтанинг намлиги 24 процент бўлган.

Қоракалпоғистон «Правда» колхозиде 24 сентябрда кунин кўнрақ бригадаларда терилган пахтанинг 11 процентдан 24 процентга бўлган қисми ҳамдагича терилган.

Пахтабод районидаги Калинин номи Киров номи, Сталин номи ва «Коммунизм» колхозларида ҳам терилиш орасида 21 сентябрдан 25 сентябрга хирмонда ҳуритилган пахтанинг намлиги 21 процентдан 29 процентга бўлган.

Марҳамат районидаги «Комму-

низм» колхозиде (район ўртоқ Аҳмедов) мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган аҳвол юз берган, бу колхозда анализ маълумотларига кўра 27 сентябрда шу колхозда терилган пахтанинг намлиги 42 процентдан 60 процентгача бўлган.

Ҳом пахта терилишига йўл қўйиб бўлмаганлиги ва бу пахта ни колхоз ва совхозларда қуриш қондорасиз ташкил этилаётганлиги натижасида терилган бўлган кўп миқдордаги пахта қуриш учун тайёрлов пунктларидан қайтариб юборилмоқда.

Бирқанча тайёрлов пунктлари ва пахта заводларининг ходимлари пахта ни қабул қилиш қондаларига қаттиқ риоя қилиниши учун кескин кураш олиб бориш ўрнига ўзлари бу қондаларни қўпол равишда бўзмокдалар ва наминги нормалдан ортиқча бўлган пахта ни қабул қилиб олмақдалар.

Мангит пахта заводининг тайёрлов пунктлари шу йил 5 октябрга Амударё районининг колхоз ва совхозларидан 4350 тонна сернам пахта қабул қилиб олганлар, бу пахта ўша кунгача тайёрланган бутун ҳосилининг салкам 50 процентини таъинлаб элади. Кейгайли тайёрлов пунктда умумий вази 1095 тонна бўлган бир неча блук пахтанинг намлиги давлат стандартга кўрсатилган 8 ўрнига 10,2 процент бўлиб қилди.

Хорам областидеги тайёрлов пунктлари мавсум бошидан то 6 октябрга намлиги қондаларига тўғри келмайдиган 7165 тонна пахта ни қабул қилиб олганлар, бу пахта ўша кунгача тайёрланган ҳосилининг 9,8 процентига тўғри келди; Фарғона областидеги тайёрлов пунктлари 25 сентябрга ҳам намлиги қондаларига тўғри келмайдиган 3608 тонна ёки 5 процентдан кўпроқ пахта олганлар, шу жумладан Қўқоғлига 2-пахта тезлаш завонининг тайёрлов пунктлари 2363 тонна ёки 12 процент сернам пахта ни қабул қилиб олган.

Балиқчи районидаги «Балиқчи» ва «Гулистон» тайёрлов пунктлари 23 сентябрга 476 тонна сернам пахта ни қабул қилиб олган, бу — жами қабул қилиб олинган пахтанинг 28 процентига тўғри келди.

Текшириш маълумотларига кўра областлардаги айрим раҳбар ходимлар, масалан, Балиқчи район ижроия комитетининг расий ўртоқ Тожибоев, унинг ўрибосари ўртоқ Курбонов, Пахтабод район прокурори ўртоқ Асромов, Амударё район

ижроия комитетининг расий ўртоқ Худойбергеновлар намлиги нормадан ошиб кетган пахта ни қабул қилиб олиш фактларига кескин зарба бериш ўрнига, ўзлари тайёрлов пунктларининг ходимларини давлат интизомини бузишга мажбур этганлар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шу нарсага ҳам қайди қилиб ўтдики, кўнрақ районларда пахта ни териш ва ун тайёрлов пунктга топшириш олдидан қуриш вақтида ифлосланганлиги чорасини кўришга етарли эътибор берилмаётганлиги, холбуки, драмас хирмон ва майдончаларда қуриш вақтида пахтага ҳас-қўп аралашиб кетмоқда.

Умуман республика бўйича сентябр ойида ифлослиги нормадан ортиқ четганлиги учун 4526 тонна пахта четгириб ташланди, бундан ташқари ифлослиги ортиқча бўлган пахта учун 1 миллион 677 миқг сўм ушлаб қоллинди; Андижон, Сурхондарё, Фарғона, Наманган, Тошкент областларида ва Қоракалпоғистон АССР да айниқса кўп миқдордаги пахта четгириб ташланди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети нарор қилади:

1. Қоракалпоғистон АССР Министрлар Советига ва област ижроия комитетларига пахта териш ва давлатга топшириш юзасидан белгиланган қондаларнинг сўйиш бажарилишини таъминлайдиган қўшма чоралар кўриш, шунингдек тайёрлов пунктларининг ходимларини белгиланган стандартларга хилоф равишда пахта қабул қилиб олишга мажбур қилаётган шахсларни жа-вобарликка тортиш масаласини қараб чиқиш вазифаси оқлансин.

2. Ўзбекистон ССР Госпланига ва унинг Республика пахтачилик инспекциясига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Совет контроль комиссиясига тайёрлов пунктлари пахта қабул қилиб олиш юзасидан белгиланган қондаларга қаттиқ риоя этиши усудан контрольликни кучайтириш ҳамда пахта териш ва давлатга топшириш қондаларининг бузилаганлиги аниқланган тақдирда бундай фактларни Ўзбекистон ССР Министрлар Советига етказиш вазифаси топшириласин.

3. Республика прокурори ўртоқ Ёқубовга Пахтабод тайёрлов пункт ходимларини сернам пахта ни қабул қилиб олишга мажбур этган Пахтабод район прокурори ўртоқ Асромовни жа-вобарликка тортиш масаласини қараб чиқиш топширилсин.

## КПСС XXI Съезди Шарафига

### Ишлаб чиқариш кенгашлари ёрдами билан

Тошкент тўқимачилик комбинатида пар билан запара қилиш арматураси ҳозиргача қўнрақ ва бронзада тайёрланган келган. Температура 140-150 даражага етганида, клапанлар ҳавони ўтказиб юборар эди. Гуа бошим фабрикасининг селасари В. Елисеев бронза клапан ўрнига гапалма клапан ўрнатди. Натигада аппаратта сира ҳаво кирмайдиган бўлиди ва унинг баҳоси ҳам кўп марта арзонлашди. Бу янгилик йилга 50 миқг сўмга яқин пулни тежайша имкон беради.

Рационализатор ўзининг бу ҳақдаги тақлифини цехининг доимий ишлаб чиқариш кенгашида биринчи марта тўлуқтириб берди. Кенгаш унинг тақлифини маъқуллагандан кейин амалга оширилди.

Доимий ишлаб чиқариш кенгашлари комбинатининг ишлада катта роль ўйнамоқда. Унинг муҳоамасида кўп турли тақлифлар топширилмоқда. Биринчи тўқувчилик фабрикаси тўртинчи цехининг боғлиқи В. Мимарина мокичи ишини қисқартириш тақлиф қилди, чуқри илғор техника жорий қилиниши ва меҳнат эҳши ташкил этилиши бу ишни маастер ёрдамчиси зиммасига оқлашга имкон беради. Ўртоқ Мимаринанинг тақлифи ҳам амалга оширилди ва фабрика бундан йилга 50 миқг сўм пулни тежайди.

Ишлаб чиқариш кенгашлари тақдими этилган тақлифлардан фойдаланиш натижасида шу йилнинг ўзиниқ 500 миқг сўмдан ортиқ маблағнинг тежайлиши таъминланди. Ҳозирги вақтда комбинатдаги доимий ишлаб чиқариш кенгашлари состварида 1.300 дан ортиқ ишчи ва хизматчи бор. (ЎЗТАП).

# Ўзбекистон ёзувчиларининг тўртинчи съездида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари С. К. КАМОЛОВ нутқи

# Ўзбекистон ёзувчиларининг тўртинчи съезди

— Ўзбекистон ёзувчиларининг съезди республика маданий ҳаётида катта воқеалар. Съезд Ватанимиз учун шонли кунларда, мамлакатнинг ҳамма қисмида КПССнинг навбатдан ташқари XXI съезиди таъбирга тўлиқ кенг тус олган бир пайтда ўтказилди. КПССнинг XXI съезди коммунистик курсларнинг улгур вазифаларини муҳофизат қилди.

КПСС XXI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIV съезиди таъбирга тўлиқ кенг тус олган бир пайтда бутун совет халқи каби республика меҳнатқиллари ҳам партия XX съезиди кейин босиб ўтган йилга фойда билан назар солишмоқдалар. Буларда хўжалик ва маданий курашнинг ҳамма соҳаларида жуз катта муваффақиятларга эришилди. Сановат ва кўришнинг бошқарини қайта ташкил этиш, колхоз тузумини янада ривожлантириш ва МТСларни қайта ташкил этиш соҳаларида партия тўмонидан ишлаб чиқилган таъбирларни ва бошқа чораларни амалга ошириш натижасида бизнинг соҳиларини сановатини ва киншох хўжалигини махсуслаштириш чикариши анча кўпайтирди ва олга қараб катта қадим ташланди.

Шу йилнинг тўққиз ойи ичидаги мамлакатимизга бўянган пайтда 1948 йилга нисбатан икки баравардан кўпроқ, нефть 1950 йилгидан икки баравар кўпроқ ишлаб чиқаришга эришилди. Икки баравардан кўпроқ нефть ва газ қўриқлари янги ўтиш қийорлар. Совет кишилар ўзларининг электр гигантлари билан, фан ва техника соҳасидаги буюк қўриқлар билан ҳам ҳақиқатан фойдаланишмоқдалар. Бу йил гадаларда меҳнат қўриқларимиз даржада кўп дои хосили олдирилди. Киншох хўжалигининг барча меҳнатқиллари жуз катта қадимларга эришилди.

Партиянинг XX съезидан бўён ўтган йиллар коммунистик маданиятини янада юксалтириш, меҳнатқилларнинг моддий фаровонлигини янада ошириш йиллари бўлди. Партия ва Совет ҳукумати совет кишиларининг кул сайин ахишкор, бадавлат ва тобора бахтли ҳамма маданий ашамилари учун ҳамма чораларни кўроққилди.

Биз мамнуият билан шуни қайди қила оламизки, Ўзбекистон меҳнатқиллари ҳам коммунистик Ватанимизга янада яшнатин йўлдан умумхалқ курашига маълум хисса қўриққилди. КПСС Марказий Комитети ва Иттифок ҳукуматининг кун сайин қўриққилган жуз катта ёрдами туфайли республикамизнинг экономикаси ва маданий тобора юксалтирилди. Сановат шу йилнинг тўққиз ойлик пилани муваффақиятли суратга бажашилди. Қишлоқ қурилиш, шу жумладан, уй-йўли қурилиш ҳамма йўли. Давлатга зор, пилла, қоракўли тери, жуи ҳамма қишлоқ хўжалик махсуслаштириш бошқа баён турларини сотиш юзасидан берилган йиллик топириқлар муқаддатли илгари бажарилиди. Республикамизнинг пахта далаларида мўл хосили етиштирилди. Хозирги вақтда Қремлида, пахтакорларнинг Бутунитифок қолғанига Ватанга қамла уч миллион тонна пахта топишин юзасидан олдинга мажбурийин бажариш учун кураш қилиб кетди.

Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг конференцияси тасом бўлини биланок, республика ёзувчиларининг тўртинчи съезиди ўтказишга бошланди. Бу конференциянинг ашулар ва унда қабул қилинган ҳужжатлар тинчлик ва инсоният бахт-саодати йўлидаги курашда икки буюк китба ёзувчиларининг тобора мустақамлашган бирламчилигини ақс эттирди. Бу конференциянинг Ўзбекистон пойтахти Тошкентда маънолини жуз катта воқеалар. Бу вақт бутун дунёдаги прогресс ёзувчилар билан, жумладан, Африка ва Осиё мамлакатларидаги ёзувчилар билан бизнинг алоқаларини ўсиб бораётганлигини кўрсатди.

Осиё ва Африка мамлакатларининг ёзувчилари ва чет эллардан келган бошқа меҳмонларимиз Ўзбекистонда Совет ҳокимияти йилларида рўй берган буюк ўзгаришларни, маданиятима, адабиётимиз ва санъатимиз гуллаб-яшнаганлигини ўз ўзлари билан кўриш ҳамма бу ўзгаришларнинг мохиятини чуқур аниқлаш имкониятига эга бўлдилар. Айни вақтда бизнинг ёзувчиларимиз Осиё ва Африка ёзувчилари билан шайхон алоқа боғлаб, ўзлари учун, ўз ишларида учун кўп манфаат қўриққилди, анд шу мамлакатларининг маданий ҳаёти билан аниқдан танишилди. Ҳеч шубҳа йўқки, бутун дунёда тинчлик учун курашдан иборат олижаноб мақсадлар йўлида Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг, бутун дунё ёзувчиларининг алоқалари билан бўён ҳам мустақамлашган ва ривожлалди.

Совет ҳокимияти барпо қилингандан бўён ўтган йиллар ичида Ўзбекистонда рўй берган буюк коммунистик ўзгаришлар, ўзбек халқи экономикаси ва маданиятининг барқ уриб ўстаганини унинг адабиёти ва санъатини тез суръатлар билан юксалтиришга ҳам ёрдам берди. Шу билан бирга, ёзувчиларимизнинг — идеология фронтларида илгор курашчиларининг ҳам республикамиз эришган тарихий муваффақиятларда хизмати каттадир.

Мамлакатимиздаги барча ёзувчилар каби Ўзбекистон ёзувчилари ҳам ўзларининг актив ижодий ишлари билан коммунистик жамият қурилишида совет халқига ёрдам беришга интилоққилди. Ўзбекилар бу соҳада

партияимизнинг буюк гамхўрлигини ва кундалик ёрдамини сезиб турибдилар.

Партия ижодкор ходимларни юксак принципнолик ва талабчанлик руҳида, халқ олдига ўз бурчларини сезиш руҳида доим тарбиялаб келмоқда, уларнинг ижодига, уларнинг асарларига доим зўр эътибор қилиб келмоқда. КПСС Марказий Комитетининг адабиёт ва санъат масалалари юзасидан қабул қилган бир қанча қарорлари ва ҳужжатлари бунинг далилидир. КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Адабиёт ва санъатнинг халқ ҳаёти билан алоқасини мустақамлаш» сарлавҳали мақоласи ёзувчилар жамоатчилигининг ишлари учун жанговар программадир.

Партиянинг доимий эътибори ва гамхўрлигида сазовор бўлган Ўзбекистон ёзувчилари кейинги йилларда мазмундор совет воқелигимизни ақс эттирувчи катта асарлар яратдилар. Бизнинг адабиётимиз Ойбек, Гафур Гулом, Шароф Рашидов, Шини, Боронди, Бегимов, Зулфия ва шулар синири кўпгина атоқли сўз санъатқорлари билан фахрланади.

Ўзбекистон адабиёти кўп миллатли совет адабиётининг таркибий қисмидир. Ўзбек адабиётининг эришган муваффақиятлари ҳаммага маълум ва айдири. Аммо, партия, эришган муваффақиятлар билан ҳақиқатан бағридан ва бу билан чекланб қолмагани, босиб ўтган йўлга таъиний назар солиниши, деб таълим беради.

Ўртоқ Камолов съезд катнашчиларининг эътиборини ёзувчилар ташкилотининг ишларидаги баён қамчиликларга ва Ўзбек совет адабиётини янада ривожлантириш соҳасидаги асосий вазифаларга жалб этган.

Замонамизга доим темалар, совет халқининг қарамонона меҳнати, унинг буюк ижодий гайрати Ўзбек адабиётида хали тегинишча ўз ифодасини топмапти. Бу аса, Ўзбек адабиётининг энг катта нуқсонларидан биридир. Дарҳақиқат, кўнга кўринган кўпгина ёзувчиларимиз замонамизга доим темаларга мурожаат қилмаётганлиқларини нормал бий ҳол деб, ҳисоблаш мумкинми, ахи.

Яна ва яна бир марта шуни эслашга ўтишга тўғри келадик, ўртоқ Н. С. Хрушчев ўз мақоласида таъкиллаб ўтганидек, совет адабиёти тарқатишнинг асосий йўли халқнинг ҳаёти билан доим қамбарча боғлиқлиқдан, замонамизни чуқур ўрганишга, ҳаёт томири тегишини хис эга бўлишдан, халқ оммасини коммунистик қурилишда аниқдан-аниқ муваффақиятларга эришиш учун илқолантиришга ёрдам беришдан иборат. Ҳар бир ёзувчи учун асосий нараса шуки, ўз халқининг ҳаёти ва ишлари билан, унинг манфаатлари, ову-умиллари билан яшамоғи керак. Турмуш шу нарасани ақс тасдиқлайди, баъий ижоднинг ижтимоий аҳамияти совет кишиларининг буюк ижодий меҳнати ақс эттирган ва замонамизнинг ижтимоий ишларидаги энг асосий, энг муҳим нарасаларини ифода этган асарларимизга тўла ва равшан очиб берилади.

Ёзувчиларимизнинг асосий вазифаси — халқимизнинг хозирги кундаги буюк ва олижаноб ишларини ақс эттиришдан асарлар яратишдан, хозирги ҳаётимиз учун характерий бўлган ҳамма нарасаларни ёриқ баъий образларга кўрсатиб беришдан иборат.

Ўзбекистон ёзувчилари ишчилар синфи олдига кўп қаралдирилди. А. Мухторнинг «Она-сингилар» номли ахши романи ва унга қатна бўлмаган айрим асарлардан ташқари Ўзбек совет адабиётида ишчилар синфининг ҳаёти тўғрисида эътибор ва мактовга сазовор бўлган асарлар хали йўқ. Қарамонон ишчилар синфи ва унинг филоқопона ишларини ёриқ тасвирловчи йирик, муқамал асарлар яратиш учун чиқмак қиришмоқ керак.

Анчалгина асарлар колхоз қишлоғи темасига бағлишган. Аммо, бу асарларни чуқур анализ қилганимизда, шуни эътибор қилимоқ керакки, уларнинг баъзилари Ўзбек кишиларининг хозирги ҳаётини ва совет қишлоғида рўй бераётган чуқур процессларни ёзак ақс эттироққилди. Ўзбек халқининг пахта учун, пахта етиштириш агротехникасидаги янги прогрессив методлар учун филоқопона курашини, сует ёриққилмоқда, янги кишининг, ўзининг Ватан олдин

даги ватанпарварлик, интернационал бурчининг шараф билан бажариётган аждой, мохир пахтакорнинг образи тўла очиб берилаётди.

Колхозчи деҳқонлар Ўзбек ёзувчиларидан КПСС Марказий Комитетининг тарихий қарорларини амалга ошириш муносабати билан колхоз қишлоғида рўй бераётган катта ўзгаришларни кўрсатганидан баъий юксак, чуқур мазмундан янги асарларни яратдилар. Улар қишлоқ меҳнатқилларининг зўр активлигини, қишлоқларда маданиятнинг ўсишини кўрсатиб беришди, деб умид қилишга ҳақлиқамиз.

Биз, адабиётимизда совет миллий интеллигенциянинг образлари, ёшларимизнинг, комсомолларимизнинг аждой ишлари, шонли Ўзбек хотин-қизларимизнинг маънавий ўсиши ва меҳнат гайрати, турмушини қайта қуриш, оғилани мустақамлаш соҳасидаги ишлар ўзининг тўла ифодасини топиши керак, деб ҳисоблаймиз.

Бизнинг ёзувчиларимиз кишилар онглири ақс қилган саркитларига қаршин, қолдоқли, ҳубиллик, бюрократизм, маҳаллийчилик кўришларига қаршин, ҳусеий мулкчилик идеологиясининг таъсирини қаршин, худ-да олға қараб қайтаётган ҳаракатимизга ҳақорат беришдан ҳамма илқолларга қаршин актив кураш олиб боришларни керак.

Баъий маҳорат масалалари алоҳида эътиборга сазовордир.

Ҳар бир ишла бўлгани каби санъатда ҳам сифат масаласи, эъти асарларнинг гоивий-баъий савияси, уларнинг китобхоналар онгига таъсир кўрсатиш кўни хамишга ҳам қилувчи аҳамиятига эгадир. Афсуски, асосий гоивий мазмун тўғрисида етарли даржада фикр ўрнатмаслик, тасвирини таълиқдан шахсларни, ҳусеян ижодий қарамононлари ёриқ тасвирлаб беришмаслик, кўпгина бий қилишга иш қуриш, композициянинг пухта бўлмалигини, сарғиллик, тилининг равои ва ёриқ бўлмалиги бий қанча асарларнинг характерни ҳусеянларидандир. Ўзбекиларнинг ўзларига нисбатан, ўз ижодларига нисбатан етарли даржада талабчан бўлмалиқлари бунинг сабабларидан биридир.

Ҳаёт ҳақиқатини чуқур билиб олган ёзувчи хамиш баъий маҳорат қўриққилари кўтарила олади. Бунинг учун ёзувчилар халқ орасида, қорхоналарда, колхоз, совхоз ва муассасаларда бўлишлари зарур, чунки ёзувчи ҳаётга актив алашганигагина, жамият ҳаётини энг муҳим воқеаларини бевосита иштирокчи бўлганигагина ҳаёт ҳақиқатини ақс билиб олши мумкин.

Ёзувчи назарий билимга эга бўлмаसा, юксак маҳоратга эришолмайди. Талантининг ўзинига етарли эмас. Ҳар бий ёзувчи замонамизнинг энг илгор назарлари — марксизм-ленинизм таълимотики муқамал эгаллаши лозим. Партияимизнинг коммунистик улус идеологияси асосланган сисбатини билиб олган ёзувчинга замонамизнинг талабларига муносиб асарлар ярата олади. «Партиянинг қараларида, унинг сийбий йўлига қўриққилмай туриб, деб ёрган эши ўртоқ Н. С. Хрушчев, халқ билан бирга борич мумкин эмас. Халқ билан бирга бўлишни истаган киши доим партия билан бирга бўлади. Партия позицияларида маҳкам турган киши оғил халқ билан бирга бўлади».

Кўп ёзувчиларининг профессионали савияси етарли даржада бўлмаганлиги сабаби, бизга юксак баъий асарлар хали кам. Ўзбекилик касби талабдан ташқари, кенг билимли бўлиши, фан ва техниканинг асосий муваффақиятларидан хабардор бўлиши, барча халқлар адабиёти улус классикаларини доим таълим олсини, фольклорни ақс билишини, ўз билимини ошириш, ўз маҳоратини тақомиллаштириш йўлига қоммай тоғил иштиш талаб етди. Шунинг доим эсла тушиш керакки, ҳом асарлар яратиш, адабиётнинг гоивий-баъий савиясини пасайтиришдан бий қанча партияимизнинг энг муҳим муроғи бўлган ва халқни гоивий ҳамма эстетик тарбиялашга хизмат қилиши доим бўлган буюк совет адабиёти хазинасига дог туширилади.

Биз ёзувчи қарларни етиштириш, уларнинг баъий маҳоратини ошириш, Ўзбек адабиётини тарин ҳам ривожлантириш адабий танқид ва адабиётшуносликни ақс йўлга қўриққилган чамбарчас болган.

Съезд делегатлари ўз нутқларида адабий танқидчилар олдинга жузга тўғри талаб қўйди. Дарҳақиқат, танқид-адабиётшунослик бирмунча

жонланганга қарамай, хозирги куннинг талабларига тўлиқ жаоб берилаётди. Бизнинг журналларимизда, республика ва область газеталарида, республика умуман ижодли ва ёзувчилар, шоирлар, драматургларнинг ай-қир асарларини танқидий таҳлил қилиб ёриқдан мазмули мақолалар кам учрайди.

Бизнинг танқидчиларимиз ижодий метод, баъий маҳорат масалаларини кўтаришлари, ёзувчининг халқ ҳаётини ўзи тасвирламоғи бўлган воқеаларни нечоғил чуқур тушушганлиги ва бошдан келтирилганини ёриқ кўрсатиб беришлари лозим.

Адабий танқидчиларимиз ривожлантиришининг ани шу йўлига унинг сийбий ва ижтимоий ҳаётимизда актив роль ўйнашига имконият турдирди ва ёзувчиларнинг халқ ҳаёти билан алоқасини мустақамлашга ёрдам беради.

Коммунистик партия оммани интернационализм руҳида тарбиялашга доим жузга катта аҳамият бериб келмоқда. Мамлакатимизнинг халқлари, шу жумладан, Ўзбек халқи ҳам ўзининг қирқ йилдан кўпроқ вақт давомлати таърибасида социалистик интернационализмнинг ва қардошларча ҳамкорлигининг буюк қучига ишонч ҳосил қилишди.

Хозирги халқларо вазиетда, Америка монополиячилари бошчилигидаги жаҳон империализмнинг реакцион тинчликсевар ва эрксевар халқларга қарши қурол қучи билан илқолларга қилаётган, инсониятга душманлик, шовинистик сизделарга қарши қандай йўллар билан пропаганда қилаётган ва тарқатаётган, омманинг онгли захарлаётган бир пайтда, ниҳоят, бу реакция бий халқни иккинчи халқга қарши гижалқилатиш ва «орани бузу-у ҳумкорлик қилар» принципини билан ҳаракат қилишга зўр бериб уришайтган бир пайтда, интернационализм руҳида тарбияланиш қучайтириш, дўстлик, ўзаро ҳамкорликни мустақамлаш, ўзаро ёрдам, халқларни жиплаштиришни соҳасидаги ишлар айниқса катта аҳамиятига эгадир. Бу соҳада совет адабиёти катта роль ўйнайди.

Хозирча, совет адабиётининг ани шу энг муҳим темаси Ўзбек ёзувчиларининг асарларида ўзининг баъий ифодасини тоғил, деб бўлмайди. Ўзбек совет адабиётида улус Октябрь коммунистик революцияси йилларида ва Совет ҳокимияти ўрнатилган йилларида, Улус Ватан уруши ва тинч қурилиш йилларида Ўзбек халқининг бошқа халқлар билан биоголиқла олиб борган кураши ёриқ баъий образларда тасвирланган романлар, повестлар, шеърлар хали кам.

Тошкент тўқимачилик комбинати, Чирчиқ электрқурилиш комбинати, Беговот металлургия заводи каби сановат гигантларини, электростанцияларни, каналларни барпо қилиш ва кўриқ халқ бўз еларини ўрнатдишга Ўзбек халқига ёрдам берган қарол совет халқлари кўп соғил вақилларининг образлари Ўзбек адабиётимизда хали етарли даржада тасвирланган эмас.

Социалистик интернационализм ва халқлар дўстлиги темаси Ўзбек ёзувчиларининг асарларида кўпроқ ўриш олши лозим. Бизнинг партияимиз ленинча миллий сисбат принципларини онглимай амалга ошириб ва янада ривожлантириш, кейинги йилларда иттифоқчи республикаларнинг экономикаси ва маданиятини тарин ҳам юксалтириш соҳасида бий қанча жузга муҳим таъбирларни рўйбга чиқарди. Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантириш контроль рақамлари проектига муроғил, белгуси етти йилликда республикадаги хўжалик ва маданий қурилишнинг буюк истиқболлари кўла туртилади.

1965 йилга босиб сановат махсуслаштириш хажми 1958 йилга нисбатан 1,7 баравар кўпайди ва тахминан 43 миллиард сўмга етди. Урта Осиёда энг катта хисобланган 600 минг қилватт-қувватли Охангоб ГРЭСи, Фарғонадаги нефтин қайта ишлаш заводининг ТЭИИ, Тахитоп ГРЭСининг қурилиши туғаланиши, Бухоро, Хоразм ва Қорақалпоғистонда электростанциялар қурилиши авж олдирилиши керак. Рангли металлургия махсуслаштириш айрим турларини ишлаб чиқариш 1965 йилга келиб 1958 йилга нисбатан

олти баравардан ўн бараваргача кўпайди.

Маълумки, Бухоро областида таъбиий таъининг жузга катта запаси тоғилди. Ўзбекистон Совет Иттифоқи газ сановатининг энг катта ва энг бой районида айлини, Ўзбекистон ва Урта Осиё республикаларининг асоси эмас, шу билан бирга мамлакатимизнинг энг йирик сановат маркази бўлган Урғани ҳам газ билан таъминланган керак. Газ сановатининг ривожлантириш сановат қорхоналари, уй-йўлиларни газ билан таъминлаш, минерал ўғитлар, пластмасса, синтетик материалларни ва бу материаллардан пахта истеъмолли бўымлари таъбирлаш имконини беради. Таъбиий газ асосида йирик электростанциялар ҳам қурилади, бу эса республиканинг энергия билан таъминланшини янада ақслайди. Ўзбекистон маҳинасозлик сановати пахтачилик ва ирригация учун ҳамма зарур машиналарни таъбирлаб беради.

Қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари, айниқса пахтачилик янада ривожланиши, Маълумки, пахта ўзбек халқининг миллий бойлиги ва ифтихоридир. Ўзбекистон Коммунистик партияси ва республикамизнинг барча меҳнатқиллари пахта етиштиришни тобора қўлайтиришни, сановатимизни ани шу энг муҳим ҳом ашб билан таъминлашни ва шу билан бутун совет халқи моддий фаровонлигини оширишга ёрдам беришни ўз бурчлари деб билишлари. Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнатқиллари пуноқлиқ қорачилиги, шакчиллик, бирончилик ва уаумчилик махсуслаштиришни янада қўлайтириш юзасидан онглилар мажбурий олдилар. Перспектив пиланда Мирзачўл ерларини тезоқ қилаштиришга алоҳида эътибор берилади.

Ёзувчилар ани шу вазиёфаларни бажаришда актив иштирок этишлари зарур. Уларнинг асарлари халқни руҳлантиришни, янги меҳнат ва фойдаларга эътибор этиши керак.

Ватанимиз пойтахти Москвада бўладиган Ўзбек адабиёти ва санъати декадасининг очилишига уч ой вақт қолди. Ўзбекистон декадага таъбирлар қилинади совет кишиларининг қарамонона ишларини ақс эттиришдан гоивий ва баъий жиҳатдан юксак асарлар яратиш учун қучи билан ишлатилиш ва ишлатмоқдалар. Шароф Рашидовнинг «Бўрондан қулди», Павла Турениннинг «Ўқитувчи», Аскар Мухторнинг «Она-сингилар», «Уч илди», Сергей Борондиннинг «Самарқанд осмонга элдилар», Қомил Яшиннинг «Йўлчи йўлчи», Хамит Громицкийнинг «Машъал», Ойбекнинг «Кўёб қолаймас» асарлари, Гафур Гулом, Зулфия, Шайхона, Мирмуҳамед ва бошқаларнинг аждой иштирокчи яратилиши бунинг далилидир.

Москвада бўладиган Ўзбек адабиёти ва санъати декадаси Совет Ўзбекистонининг барча ижодий ҳомкорлар учун жиқий иттифондир. Москва ёзувчилари ва пойтахтнинг бутун жамоатчилиги томонидан қилинаётган зўбона танқид ёзувчиларимизга янги ижодий муваффақиятларга эришиш учун катта қуч ва гайрат бағишлайди.

Сўнги йилларда Ўзбекистон республикаси сановат, қишлоқ хўжалиги ва маданият соҳаларида гоғил катта муваффақиятларга эришди. Бу муваффақиятлар бутун мамлакатимизда, чет элларда машҳурдир. Элидалик Ўзбекистон Шарқдаги фан ва маданиятнинг катта марказига айланди. Ўзбекистонда геология йўлига кенаш, пахтачилик ва меҳнатимиз юзасидан илчий соҳиллар ва бошқа кенаш ҳамма конференциялар синири дунёнинг кўпгина мамлакатларидан келган олдилар иштирок етган катта халқларо учрашуларнинг ўтказилиши бунинг далилидир. Республика кўла қиритган муваффақиятлар билан танишини учун жузга кўп чет эллик меҳмонлар ўлкамизга келишимота. Сўнги икки ойда Тошкентда Осиё ва Африка мамлакатлари кинифестивали ҳамма шу мамлакатлар ёзувчиларининг конференцияси ўтказилди. Буларга неча юзлаб фан арбоблари қатнашди.

Республикада кўлаб миллий иттифончилиги қарларга ўсиб етишди, адабиётчилар сағима кул сайин эътибори еш талаблар келиб қўриққилмоқда. Бизга ўз ишининг қишлоқ усталадан бўлган кеска аявоғча мансуб аждой ёзувчи қарлар бор. Ўзбекиларимизнинг, ижодкор интеллигенцияимизнинг бутун қуч-райобатини коммунистик Ўзбекистоннинг иттифоқчи ва маданий соҳилдаги гоғил катта ўсилиши, республикамизнинг аждой меҳнатқилларини ақс эттиришдан ва замонамизга муносиб бўлган асарлар яратишга сафарбар қилайми.

Улус Ватанимиз санъати ва адабиётини маъмурий боғийни жаҳа-тилганига эмас, балки баъий қуч ва маҳорат жиҳатини ҳам тўла беришни ўйига олиб қилиш йўлида партия томонидан ўйланган вазиёфани халқимизга Ўзбек ёзувчиларини муносиб хисса қўриққилди, деб ишонч билдиришга явозат беришга. Идеология фронтининг илгор қурашчилари бўлган синларга Ватанимиз шухратини ошириш, мамлакатимизда коммунистнинг тўла танталаси учун курашдан иборат олижаноб иштирокчи ақс йўлга қўриққилди.

(Ўртоқ С. К. Камоловин нутқи бир неча марта қарсанлар билан бўлиниб турди).

14 октябрда Ўзбекистон ёзувчиларининг тўртинчи съезидини кенчи мажлисида республика ёзувчилари союзининг секретари И. О. Султонов «Ёзувчилар союзининг ишчи ахшилайлиги, адабиётимиз кадрларига гамхўрлигини қучайтиришга» деган қўшимча доклад тингланганлиги ҳақида хабар қилинган эди. И. О. Султонов айтдики, Москвада Ўзбекистон адабиёти ва санъатининг учинчи декадасини ўтказиш тўғрисидаги қарор республика ёзувчиларининг ижодий активлиги ўсишига ёрдам берди. Декада пиланда мувофиқ топирилган кўлабларнинг ҳеч муносиб хисса қўриққилди. Соҳада ташкил этилган махсус комиссиялар билан ишчи қисқа муқдат ичида ижодий жиҳатдан қараб чиқилди. Одатда бу кўлабларнинг муҳофизат қилишга ҳамма жанрдаги адабиёт намояндалари жалб этилди, бу аса муҳофизатнинг гоивий-назарий савиясини анча оширди, асарларнинг сифатига ахши таъсир ўтказди.

Ани шу ишларнинг ҳаммаси натижасида Ўзбекистон адабиёти ва санъати декадасига 1951 йил декадасига Москвада бўлиб ўтган декадага қириқдан анча кўпроқ асарлар нашр этилди. Москвадаги ўзбек ва қорақалпоқ ёзувчиларининг рус тилига таржима қилинган ўн тўрт романи билан, республикадаги рус ёзувчиларининг беш романи билан, ўзбек драматургияси асарларининг бир неча тўплами билан, киноценарийлари тўплами билан, ўттиз олти шеърлар тўплами билан танишдилар.

Ўртоқ Султонов ёзувчиларнинг назарий ва ижодий ўқиши масалалари ҳақида гапириб, Ўзбек адабиёт тарқатишнинг тақдирини ани шу масалаларнинг хал этилишига кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини таъкиллади. Кейинги йилларда ёзувчиларнинг ижодий қучлари барқ уриб ўсаётганлиги муносабати билан бу масалалар алоҳида муҳим аҳамиятга эга.

Фарғона, Андижон, Наманган, Қашқарлар ва Хоразмда Ўзбекистон соғил янги область бўлиларининг ташкил этилганлиги республикамизнинг маданий ҳаётини катта воқеа бўлди. Илгари союзнинг фақат иккигина область соҳилда — Самарқанд ва Бухоро бўлиларидан бий. Ўзбекистон союзининг соғил етеолди ишлар хисобига тўлирилди. Кейинги тўрт йил ичида, зўр эътибор ва талабчилик билан таллан натижасида 82 киши Союзга қабул қилинди. Эндиликда Союзга аъзо бўлган ёзувчиларининг сони 180 кишига етди.

Еш қарлар билан ишлаш соҳасида муайин муваффақиятларга эришилди. Еш ёзувчиларнинг «Оқ йўл» романи аъломих Ўзбек ва совет тилида босилиб чиқди. Еш авторлар билан консултациялар ўтказилди ва ижодий семинарларда машҳурлаб ўтказилди, уларнинг ўқишига ёрдам берилмоқда. Тошкентда ва область марказларида бундай семинарлар қурурида адабиёт соҳилда ўзларини танишган еш ёзувчилар активи ташкил этилган. Ж. Жаббаров, З. Обидов, Д. Файзиев, Т. Хамитов, А. Абдуразақов, С. Пулат, И. Павлов, А. Панов, Т. Йўлдоғий, И. Шувуров, Е. Вилонова, Ю. Мухомов, У. Умарбеков, Э. Юсупов, Г. Свиридов, В. Александров ва бошқаларнинг асарларини китобхоналар ақс билан-дилар.

Бироқ еш ёзувчиларнинг китобхона орасида адабиётимизнинг энг ахши асарлари билан бир қаторда тура оладиган асарлар хозирча кам. Ўзбеки ёшлар билан ишланган ташкилий формалари бу ишни аниқлаш, уни янада юксак босқичга кўтаришни талаб қилади. Матбуотда ўзларини танишган баён еш авторлар ижодий комиссияларнинг ишлар кеска ёзувчилар билан бир қаторда иштирок эти оладиган вақт етиб келиди. Улар қурилишларга, колхоз ва совхозларга бориб зоғк вақт тур

# Ўзбекистон ёзувчиларининг тўртинчи съезди

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Ёзувчи М. Шервдин сўзлайди. Ёзувчиларимизнинг ижоди асосан ҳозирги кунга бағишланганлиги қувончли бир ҳолат. Ҳаётнинг кучли нафаси билан тўлган, ҳозирги куннинг идеяларини ва образларини ифода этадиган асарлар китобхоналарга манзур бўлмоқда.

Сўнгра М. Шервдин совет ёзувчисининг бурчи аввало ҳозирги вақтда халқ ҳаётининг асосини ташкил этган ижобий, ёрқин, порлоқ нарсаларни кўрсатишдан ва шу билан бирга бизнинг олға боришимизга халқнинг берувчи салбий нарсаларнинг ҳаммасини фож қилиб ташлашдан иборат.

М. Шервдин Совадати ижодий ташкилотларнинг иши масалаларига тўхталиб, пиروларда бундай деди:

— Совет мамлакатига сўз санъаткори бўлган ёзувчининг назорати юксак, унинг жавабгарлиги гоят катта. Коммунистик партиявийлик позицияда туриб ҳаётни ростгўйлик билан ёриб бериш—виждон бурчимиздир. Биз ёзувчилар халқ олдида кўп қарор бўлиб қолганмиз. Октябрь туйғули Ўзбекистонда рўй берган гоят катта ўзгаришларни ўз асарларимизда партиявий эҳтирос билан, ростгўйлик билан, ёрқин бадиий образларда кўрсатиб берайлик.

Қорақалпоғистон АССР Ёзувчилар союзи правлениясининг раиси М. Нуриддинов Қорақалпоғистон автоном республикаси адабиётининг муваффақиятлари тўғрисида гапириб беради. Кейинги йилларда улар 15 повесть, ўнлаб ортқ шешр ва поэмалар тўпламлари, янги пьесалар, тадиқотлар яратдилар. Қорақалпоғистон адабиёт тарқиқитининг бутун таърибаси, деб таъкидлайди. Унинг таърибаси маълум бўлган кам сонли халқларнинг маънавий уйғоқинини кўрсатувчи намуна бўлиб, совет адабиёт методининг—социалистик реализм методининг тўғривчилиги ва кучини яна бир марта таъкидлайди. М. Нуриддиновнинг фикрича, адабиётнинг ижодий ишида маълум бўлган айрим камчиликлари ва хатолари бартараф қилиш учун ёзувчилар адабиёт назариясига, маркча-ленинча эстетика масалаларини чуқур ўрганишга энг жиддий эътибор беришлари лозим.

Сўнгра ноияқ таржима ишларига мафасал тўхталди.

Республика ёзувчилари йилда кинематографчилар ўртасида чиқмаган ижодий ҳамкорлик бўлиши зарур, деди. Тошкент киностудиясининг директори М. Муҳамедов. Яхши адабий сценарий бўлмас яхши кинофильм яратиб бўлмайди, лекин ўзига ўзбек ёзувчилари ана шу муҳим жанрга етарди баҳо бериштирадилар.

Бизнинг фикримизча, дейди ўртоқ Муҳамедов, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи Совадани кинематографиянинг ривожлантириш масалалари юзасидан махсус пленумини чақириб ва кинематографчилар союзи тавароғига ижодий ақли тўлашнинг тавсия этиш керак. Авторларга ёрдам кўрсатиш учун Тошкентда кинематография юзасидан семинар ташкил қилиш лозим. Яқин вақтлар ичида Москва-Ленинград таърибасига асосан Тошкент киностудияси хузурида сценарий усталоаси ташкил қилиниб, унинг ижодий ваҳарлиги кўзга кўринган совет кино драматургияри жабб қилинади. Ҳозир Тошкент киностудияси Бедиянинг «Комле ва Молан» поэмаси асосида фильм ишлаб чиқаришга киришди. Фильм сценарийини Ш. Рашидов ва В. С. Виткович ёган. Бу фильм бирралида суратга олинига Хиндистон кино салъатининг ароблари катта қизиккиш билан қарамқоллар.

Ўртоқ Муҳамедов ишонч билдириб айтдики, яқин келажакда ўзбек ёзувчилари ёган янги фильмлар пайдо бўлади.

Ўзбекистон ёзувчилар союзи правлениясининг секретари И. Султонов съезд делегатларининг қарасаларига оғизда тожиқ адабиётининг классиги Рудакийнинг 1.100 йиллик юбилей муносабати билан Сталинobodга юборилган табрик телеграммаси тексини ўқиб бери.

Ёзувчи Ш. Алидиров айтдики, энг адаблар учун характерли нараса поэтик асарларнинг қилидиган. Ўзбекистонда ҳам узоқ вақт мобайнида шундай бўлиб келган эди. Эндиликда ўзбек адабиёт кўнгиға прозаларнинг асарлари билан бўлиди. Сўнги йилларда прозаимиз олға силкиди. Поэзия ҳақида бундай деб бўлмайди. Поэзия чинакам янги бадиий образларни ҳозирча кам яратмоқда.

Шундан кейин Ш. Алидиров Ўзбекистонда яшаётган кўнги ёзувчиларнинг ижоди ҳақида муфассал гапириб беради.

Ёзувчи С. Айвазин съездин Арманистон ёзувчилари номидан табриклиди.

Шундан кейин Татаристон ёзувчилари номидан А. Шамов съездида кизгин салом тошпирди.

Шоир Шайхода айтдики, халқлар дўстлиги, мустамака режимига қарши кураш, маълум халқлар озолиги учун кураш темаси қадимдан ўзбек ёзувчилари ижодида муҳим ўрни эгаллади. Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари Конференциясининг синари воқеалар кейин бу тема янгича оҳанг олади. Ноияқнинг фикрича, Ўзбекистон ёзувчилар союзи Шарқ мамлакатлари билан алоқаларини янада мустахамлаш учун бир қанча тадбирлар кўриши лозим. Шарқ мамлакатлари билан биз қадимдан танишимиз— ва янгида дўст

бўлик. Биз Хитой, Хиндистон, Араб мамлакатлари, Индонезия илгөр шоир ва ёзувчиларининг энг яхши асарларини ўрганишимиз лозим, бу мамлакатлар тилларини ўрганишимиз керак.

Абдулла Нохвор ўз нутқини ёзувчилик маҳорати масалаларига бағишлайди. Унинг фикрича, айрим ёзувчилар ўз китобларини тезроқ чиқаришга илтиб, ортқча шошма-шошарликка йўл қўймоқдалар. Улар асарининг ақуаллигини нотўғри тушуниб, бадиий формани ишлашга кўп вақт ва эътибор бермаётдилар. Кўнгиға шундай ҳолат ҳам учрайдики, шошиб-пишиб ёзилган китобларнинг композицияси пухта бўлмаганлиги туйғули бу асарларга жиддий танқидий кўз билан қарасак, авторнинг идеясига сира зарар етказмасдан бутун бобларни чиқариб ташлаш мумкин. Бу соҳада адабиётшунослар ҳам етарлик талабчанлик кўрсатмаётдилар.

Ўзбекистон ёзувчиларининг сўнги икки-уч йил ичида замонавий тематикага томон бурилишлари, деди ўз нутқида С. Бородин, бу соҳада қилинадиган ишнинг бошланшигини назар. Адабиётчилар ҳозирги замон қаҳрамонларини тасвирлаганларида уларнинг характерлари ривожлагани перспективани тўғри кўриб тушуна билмашлари мумкин. Ҳозирги кунларда воқеалар тўғрисида ёзилган бадиий асарларнинг кучи автор яратган қаҳрамонларнинг қайси бири унинг асосий тоқсини оғиб беришига боғлиқдир. Масалан, колхоз ҳаёти ҳақида ҳажжонли «Бўлдан кучли» романини яратган Шароф Рашидовнинг муваффақияти ана шундай қаҳрамонни тўғри ташлашдир.

Республика ёшлари номидан Ўзбекистон ДКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Иброҳимов съезд делегатларига мурожаат қилиди. Комсомол ташкилотлари, деди ў, ёш ёзувчиларни тарбиялашга кўпроқ эътибор бера бошладилар. Областларда ва айрим район марказларида адабиёт уюмлари ва тўғрамаклар ташкил қилинди. Унда ҳаваскор ёзувчилар ўз маҳоратларини тақомиллаштирмоқдалар. Бир қанча област нарийблари ёш авторлар асарларининг тўпламларини чиқардилар. Ёшлар матбуотида ҳозир адабиёт сифатлари тез-тез бошланиб турибди. Ленин ёш ёзувчилар билан ишлашнинг кучайтириш керак. Уларга республиканинг етакчи ёзувчилари, Союз правленияси кўпроқ ёрдам кўрсатишлари лозим. Шу вақтгача ёш адабиётчилар кенгаши ўтказилмаганлигини нормал ҳол деб бўлмайди.

Ўртоқ Иброҳимов болалар адабиёт соҳасида жиддий камчилигини кўрсатиб ўтди.

Бир неча кундан кейин бутун мамлакат комсомол 40 йилдининг байрам қилади. Ўзбекистоннинг шоли ёшлари ҳақида, уларнинг талаблари ва фабрикаларда кўрсатилган қаҳрамонлиги ҳақида республика ёзувчилари деярлик ҳеч нараса ёзмаётдилар. Ёшлар учун энг яхши қўлида ўтказилган конкурста етакчи шоирларнинг нима учун қатнашмаганлиги мутлақо тушунарли бўлмаган бир ҳолатдир.

Республика ёшлари ишондиларки, ёш авлодини тарбиялаш учун анчагина иш қилган ёзувчилар йил-йил ва қизларни порлоқ келажак— коммунизм йўлида янги зафарларга сафарбар қиладиган кўлаб яхши асарлар яратадилар.

Раҳим Бекимёев ёзувчилар союзи Хоразм бўлимининг фаолияти ҳақида гапириб бери. Бўлим ўз ақробига қирқча яқин ёзувчини бирлаштириб, ижодий дискуссиялар ташкил қилмоқда, ёш авторларга ёрдам бермоқда, ёшлардан кўшлари област ва республика матбуотида қатлашмоқдалар.

Хоразмнинг адабий мероси жуда бой, дейди ўртоқ Бекимёев, бирок, ўтмишнинг аjoyиб асарларидан кўшлари ҳақис рашида унутиб юборилган. Республика Фанлар академияси тил ва адабиёт институтининг илмий ходимлари бу асарларни ўрганишлари лозим. Бу таъбир ўзбек адабиётимизни бойитга бўлур эди.

Съезд делегатлари манлат комиссиясининг докладини тингилдилар. Бу докладни Р. Файзий қилди.

Съездда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Биринчи секретари С. К. Намолов нутқ сўзлади. Ҳозир бўлганлар Ўзбекистон Компартиясининг Марказий Комитетининг ўртоқ Камолов ўқиб берган табрикномасини давомий қарасалар билан кутиб олдилар.

Съезд қатнашчилари ревизия комиссиясининг ҳисобини тасдиқладилар ва бир овоздан резолюция қабул қилдилар. Резолюцияда республика ёзувчиларининг ижодий фаолиятини кучайтириш, уларнинг ҳаёт билан алоқасини мустахамлаш йўллари кўрсатиб берилди. Резолюцияда ишонч билдириб айтивилдики, Ўзбекистон ёзувчилари жонажон Коммунистик партия гаумҳўлиғига жаваб халқини Ватан шарафи йўлида янги зафарларга илҳомлантирадиган лиги, роияти ва бадиий жиҳатдан юксак бўлган кўп асарлар яратадилар.

Съезд Ўзбекистон ёзувчилар союзи правлениясининг ва ревизия комиссиясининг янги хайратини сайлади. Совет Иттифоқи ёзувчиларининг бўлдиланг учинчи съездида делегатлар сайланди.

Съезд делегатлари гоят балоал рўз билан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига мақтуб қабул қилди.

(СЪТАГ).

# Пахтакор ўртоқлар! Теримда ва пахта тайёрлашда меҳнат унумини кескин оширайлик!

## Илгорликни қўлдан бермаслик учун курашмоқдалар

Сирдарё районидagi «Правда» колхоз аъзолари пахта йиғим-теримига уюшқоқлик билан киришиб, теримнинг дастлабки кунлариданок районда биринчиликини эгалладилар. Улар ҳозир мавсум давомида биринчиликини қўлдан бермаслик учун зўр гайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Колхозда барча куч ва техника пахта йиғим-теримига тўла сафарбар этилган. Ишга яроқли кишиларнинг 90 процентдан ортиги пахта терайтир. Пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан ўтказишда коммунист Р. Ҳолов ва Х. Мирзақуллов ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Бу бригадаларнинг теримчилари куннинг килограммчилар ҳаракатига қўшилиб, кундан-кун терим суръатини ошираётдилар.

Болани оналарнинг унуми меҳнат қилишини таъминлаш учун колхозда 4 та болалар яслиси ишлаб турирди. Барча бригадаларда иссиқ овқат ташкил қилинган. Дала ийиқонларида деворий гапета ва «Жанговар варақ»лар ўз вақтида чиқариб турилади.

Терилаган пахталарни қуритиш ва тайёрлаш пунктига ташини учун етарли миқдорда юк автомашиналари ва от-аравалар акратилган.

Колхоз аъзолари ўтган йили ҳам пахта тайёрлаш йиллик планини 120 процент қилиб адо этган эдилар. Улар бу йил ҳам пахта топириш планини ана шу миқдордан ошириб бажариш учун гайрат билан ишлаётдилар.

Ч. ИЛЕСОВ.



— Кечагидан 20 килограмм кўп бўлибди, — деди хурсандлик билан Жумагул Дусебова ўз дугоналарига. — эртага бундан ҳам кўпроқ тераман. Жумагул айтганини қилди, Эртаси кун кечагига қараганда 20 килограмм кўп — 120 килограмм пахта териб хирмонга топириди. Унинг дугоналари ҳам шу кунга гайрат қилиди. Бригадада йиллик планини 2 процентдан ортқ пахта тайёрладилар.

Юқори Чирчиқ районидagi «ШШ интернационал» колхозининг 1-бригадасида Жумагул Дусебова сингари чевар теримчилар кўп. Улар КПССнинг XXI съезди шарафига боланган социалистик мусобақага қўшилиб кундан-кунга кўпроқ пахта термоқдалар ва съездга муносиб соғла тайёрлаш учун курашаётдилар. Жумагул Дусебова шу мусобақада олдинги қаторларда кетмоқда. Суратда: ўртоқ Ж. Дусебова, М. Шенелев фотоси.

## Кундалик нормани ортиги билан банармоқдалар

...Колхозда бўлганимизда жонажон Коммунистик партияимизнинг XXI съезди шарафига ўзаро мусобақалашиб ишлаётган азамат теримчилар-ў, пахтакорни хирмонга қуритиб тайёрлов пунктларига жўнатилган кишиларнинг меҳнатидан беҳад қувондик. Колхоз аъзолари 2685 гектар ерда мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳозирги кунларда пахта йиғим-терими қизиб ёбораган. Барча ишчи кучи ва моддий-техника воситалари ҳар гектар ерда 30 центердан ҳосил топириш юзасидан олдинги мажбуриятининг улуг байрамгача бажарилишига, сафарбар этилган. Шу туйғули ҳар кун йилликнинг 2-2,5 пренти миқдорда пахта тайёрланмоқда.

Коммунист ўртоқ Мустафоқул Тўраев бошлиқ қилаётган бригада мусобақада олдинда бораётди. Бригада аъзолари шу кунгача 80 центердан ҳосил йиғиб олиб, йиллик планини 75 процентдан ошириб бажаришди. Илгорлар ҳар гектар ерда 28,5 центердан пахта топириш юзасидан олган мажбуриятларини тез кун ичида адо этиш учун курашмоқдалар.

Терим қизиб тус олган ҳозирги пайтда Бегимов Мамарасулова, Халива Мамарасулова, Хосият Турдикулова каби ўнлаб теримчилар олдинда бораётдилар. Ёш теримчи Бегимов ва Халива соатлик график асосида ишлаб, кунига хирмонга 180-200 килограммдан пахта топишмоқдалар.

Ана шу чевар қўллар терган пахтадан хирмонга тез қуритилиб, пенма-пен тайёрлов пунктига жўнатилди.

М. АБДУРАИМОВ.

Гулистон районидagi Ленин номи колхоз.

**ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1958 ЙИЛ 16 ОКТЯБРГАЧА БУЛГАН**

Совхозлар	Маъсум бошланг берг	Бир кунлик ўсши
6-«Кўнорол»	59,45	2,60
«Социализм»	41,95	2,35
«Фарҳод»	41,04	1,07
«Мирзачўл»	40,28	1,93
«Друмба»	38,56	0,98
1-«Далварзин»	35,96	1,85
«Писенет»	34,54	2,31
2-«Далварзин»	33,89	1,89
1-«Бобуғ»	31,34	2,11
«Чанок»	30,72	1,44
3-«Бобуғ»	29,41	1,79
4-«Бобуғ»	29,37	1,23
«Гулистон»	29,01	0,79
Нисов номи	27,12	2,33
«Оққўрғон»	25,53	2,50
«УзССР беш йиллиги»	21,45	2,74
Тошкент наслчилик совхози	19,22	1,37
Бешуев номи	17,40	1,33
1-«Оҳангарон»	16,00	1,33
«Малик»	13,12	1,71
2-«Оҳангарон»	10,00	1,18

## ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1958 ЙИЛ 16 ОКТЯБРГАЧА БУЛГАН

**М А Ъ Л У М О Т**

(Планга нисбатан процент ҳисобда)

Районлар	Маъсум бошланг берг	Бир кунлик ўсши
Бобуғ	35,40	1,65
Бенбоб	34,62	1,50
Бўстонлик	33,75	1,65
Бўна	31,56	1,75
Писенет	31,16	2,01
Верхне-волиски	30,38	1,72
Гулистон	30,20	1,62
Оққўрғон	29,36	2,07
Мирзачўл	28,51	1,31
Чиноз	27,15	1,36
Куйи Чирчиқ	26,40	3,15
Уртасарой	25,93	1,81
Урта Чирчиқ	25,84	1,70
Онтлар	24,55	1,52
Ормоникоз	24,50	1,52
Сирдарё	24,34	1,82
Юқори Чирчиқ	23,96	1,73
Янгийўл	22,50	1,14
Оҳангарон	13,92	1,26
Калинин	12,48	0,94

## ҲАМКОРЛИК

Илгич номи колхоз аъзолари ишчи ўзаро социалистик мусобақа асосида ташкил этиб, йиғим-теримда олдинчилар қаторида бормоқдалар. Колхоз 640 гектар пахта майдонига эга. Шу ерларнинг ҳар гектаридан 20 центердан пахта топириш мажбурияти олинган.

Даладаги ва мажбуриятни бажаришни таъминлайдиган ҳосил етиштирилади. Колхоз аъзолари КПСС XXI съездида муносиб меҳнат совғаларни тайёрлаш, мажбуриятларини ортқи билан бажариш учун теримини уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар.

Колхознинг ўртоқ Эгамбердиев бошлиқ трактор-далачилик бригадаси аъзолари йиғим-теримда яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Бригадада кўп миң килограммчилар ҳаракати кундан-кун авж олдирилмоқда. Х. Эгамбердиева сингари моҳир теримчилар кўп миң килограммчиларнинг олдинчи сафида бормоқдалар.

Мўл ҳосилни сира ноуб қилмай, ўз вақтида йиғиб-териб олинди колхозчиларга В. И. Ленин номидаги ўрта Осие Давлат университетининг география факультети студентлари астойил ёрдам бермоқдалар. Шу кунларда колхоз давлатга ҳар кун йиллик планини 2,5-3 пренти миқдорда пахта топираётди.

Студентлар колхознинг кўп миң килограмм чевар теримчиларидан қопилмасликка ҳаракат қилаётдилар. Студентлардан Мулоев, Аликулова, Абдурахмонова, Бойлжонова, Султонов, Ҳамидов каби ўртоқлар кунига 100-150 килограммдан пахта термоқдалар.

Колхозчилар пахта теримда астойил ёрдам бераётган студентлардан минаятдор.

Р. БЕРИКБОВЕВ, Бўна райони.

## МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобда)

Совхозлар	Маъсум бошланг берг	Бир кунлик ўсши
6-«Кўнорол»	59,45	2,60
«Социализм»	41,95	2,35
«Фарҳод»	41,04	1,07
«Мирзачўл»	40,28	1,93
«Друмба»	38,56	0,98
1-«Далварзин»	35,96	1,85
«Писенет»	34,54	2,31
2-«Далварзин»	33,89	1,89
1-«Бобуғ»	31,34	2,11
«Чанок»	30,72	1,44
3-«Бобуғ»	29,41	1,79
4-«Бобуғ»	29,37	1,23
«Гулистон»	29,01	0,79
Нисов номи	27,12	2,33
«Оққўрғон»	25,53	2,50
«УзССР беш йиллиги»	21,45	2,74
Тошкент наслчилик совхози	19,22	1,37
Бешуев номи	17,40	1,33
1-«Оҳангарон»	16,00	1,33
«Малик»	13,12	1,71
2-«Оҳангарон»	10,00	1,18

## Хосидот Дехқоний Халиқов Холмат Қўлдошев бошлиқ бригадлага келиши билан жанжал бошланди. Чехраи очик келган ҳосилот жиғирон бўлиб кетди.

— Сен колхозимизнинг олдинда кетишдан хурсанд эмасмисан? — деди у тўстатдан.

— Нимага хурсанд бўмай, қайда кувонмай, — деди бригада бошлиғи Қўлдошев ҳайрон бўлиб.

— Э ўка, хурсанд бўлган одам шунақа иш қиладики, оғизда хурсандан деб жар солгандан кўра билди ишининг қилсан бўлмайми. Кела терилган тўрт тонна пахтани ҳаза ҳам еймайсан-ку. Ёки бутун пахта топирайми?! —

Бригада ҳаводати бузугта ишора қилди. Хосидот унинг бу баҳасини дарҳол рад этди.

— Халидан сен омонга қараб иш қиладиган бўлсанг, сал кундан кейин нима бўлади. Нега бошқалар сенга ўхшаб омонга қараб ўтирмай билди ишини қилдинг, пахтасини қуритиб қопладинг. Сен бўсанг...

Ленин номи колхоз ҳосилот советининг раиси ўртоқ Халиқовнинг бундай жон куйириб ачиқ гапиринининг сабаби бор. Бекобод районида 2400 гектар пахта майдонига эга бўлган Держинский номи колхоз дастлабки кунлари пахта йиғим-теримда яхши натижаларга эришганлиги учун район партия комитети ва район ижроия комитетининг кўмақида йилнинг олдинда келатганда, Ленин номи колхоз анча орқда эди. Бирок бу биринчилик узоққа чиқмади. Кўмақида йилнинг олдинда пахта теримини суръатини тезлаштирган Навоий номи колхоз олд қўйди. Колхоз аъзолари кўмақида йилнинг олдинда, хотирман бўлдилар. Бу орқда Ленин номи колхоз аъзолари отини жадал камчилаб Держинский номи, Миңчурин номи колхозлардан ҳам қолдирса байроқдор Навоий номи колхоздан ҳам

## Бекободда нега суръат бўшашиб кетди?

Ўтиб кетдилар ва Қизил байроқни олдилар.

— Кўмақида йилнинг олдинда иш қилди, ёқимди. Лекин уни қўлдан бериш жуда хушук иш. Шунинг учун колхозчиларимиз Қизил байроқни терим охиригача қўлаб сақлаб қолди ҳаракат қилиб астойил ишлаётдилар, — дейди колхоз раиси Аббарали Мирзаев.

Ҳозир бу ерда 260 колхозчининг ҳар бири ўрта ҳисобда 78-80 килограммдан пахта териди. Муидинжон Эрматов бошлиқ бригада аъзоларининг ҳар бири ўрта ҳисобда ҳар кун 80 килограммдан ошириб пахта термоқдалар. Шунинг учун ҳам бу бригада ҳозирга йиллик планини 50 процентдан ошириб бажариб, колхознинг кўмақида Қизил байроқини олинга сазовор бўлди.

Риқзул Холтўраев, Эгамқул Эржаев ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ҳам пахта теримда олдинчилар қаторида кетдилар. Бу колхозда меҳнат яхши ташкил этилганлиги, социалистик мусобақада галиб чигиш учун астойил кураш олиб борилаётганидан иш суръати ошиб бормоқда. Илгари бир кунда йиллик планини 1-1,5 пренти миқдорда пахта териб топирилган бўлса, кўмақида Қизил байроқ олинадан кейин кунига 1,8-2 пренти ва ундан ортиқ пахта териб топирилди бошланди. Бу колхоз кўмақида Қизил байроқни икки ўн кунликдан бери сақлаб келмоқда.

Афеуки, дастлаб кўмақида Қизил байроқини олинга сазовор бўлган, мусобақада галиб чиққан гигант Держинский номи, Навоий номи колхозларга иш шундай ташкил этилди. Улар бир ўн кунликдан кейин байроқни қолдирган топириб, ўзалари кейнда қолдилар.

## Бўлган, ҳали далага чиқмаган 350 лан кўпроқ кишини пахта теримига жабб этиш ҳақида бош қотармаётдилар.

Совхозда 1500 гектар ердиги пахтани машина билан теритга ақратилган. Бироқ совхознинг айрим бўлимларида пахтаси машина билан теритга ақратилган ерларда яхши тайёрлик кўрилмаган. 4-бўлимнинг пахта саройи ёнгина қарта машина билан теритга ақратилган. Лекин у ерда машина билан пахта терити мумкин бўлмади. Чунки қарта четлари машинанинг айланishi учун текисланмаган, гўда араларидаги ит узум ва бошқа халқ ўтлар юлиб ташланмаган. Бунинг устига пахта бир текис очилмади.

1-бўлимнинг ўртоқ Абдуллаев бошлиқ бригадасида икки машина ишлаб турирди. Бу машиналар ёмон ишлайди деб бўлмайди. Дастлабки кун ҳар бир машинада 1,5 тоннадан пахта терилган. Лекин гўда араларидаги ўтлар юлиб ташланмай машина ишлатилганидан кўнгиға пахта ерга тўкилиб ноуб бўлмоқда.

Қарл Манке номи колхоз раиси Маматқул Хосидкулов, Ленин номи колхоз раиси Аббарали Мирзаев, Энгеле номи колхоз раиси Ваҳодил Дўстмуродов ўртоқлар ҳозир пахта йиғос очилиб кетди, ишчи кучи етарли бўлса октябрда планини 60 процентдан ошириб пахта териб олиш мумкин дейдилар. Бу ҳақ гап. Бекобод районида октябр ойида сентябрнинг ҳиссасини чиқариш, терим суръатини тезлаштириш, областда илгорликни қўлдан бермаслик учун ҳамма имконият бор. Бунинг учун ўз бериётган камчиликларини дарҳол бартараф қилиш лозим. Пахта теримига сафарбар этилган барча ишчи кучлар билан, терим машиналаридан тўла фойдаланиб отини жадал камчилаш керак.

Б. ХАЛИЛОВ, «Тошкент ҳақиқати»нинг муҳбири.

